

รายวิชาศิลปะ

รหัสวิชา ศ๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง ทักษะศิลปะท้องถิ่น

ครูผู้สอน ครูทินกร ปิ่นทอง

ครูวิทยุญา เฟื่องชูนุช



จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

๒. ระบุชื่องานศิลปะของท้องถิ่นตนเอง

๓. ตระหนักถึงคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น

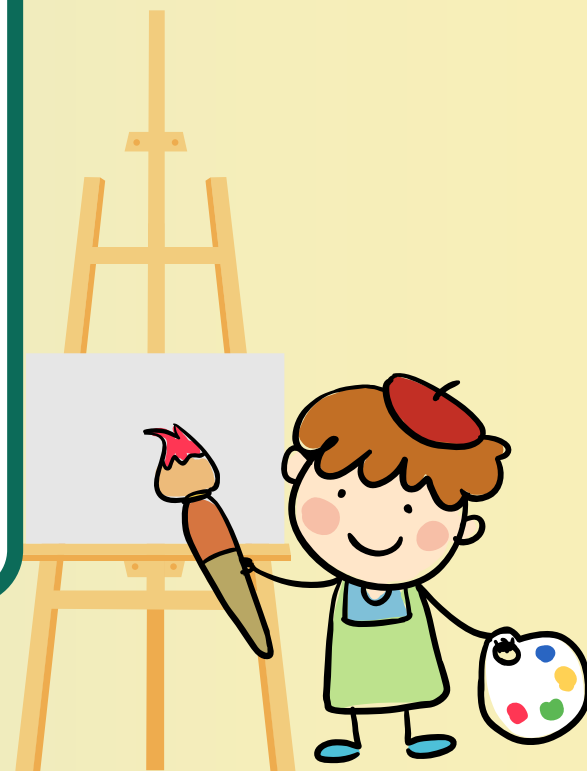
คำถามชวนคิด

ในห้องเรียนของนักเรียน
มีงานทัศนศิลป์หรือไม่ ?

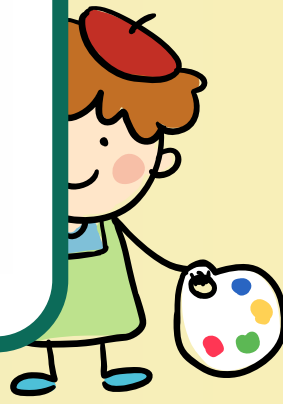


กิจกรรม ทักษะศิลปะถิ่นไหนเอ๋ย

ให้นักเรียนช่วยกันเขียนชื่องานศิลปะ เช่น
ภาพวาด งานปั้น หรืองานหัตถ์ศิลป์ที่รู้จัก
ลงบนกระดานให้ได้มากที่สุด

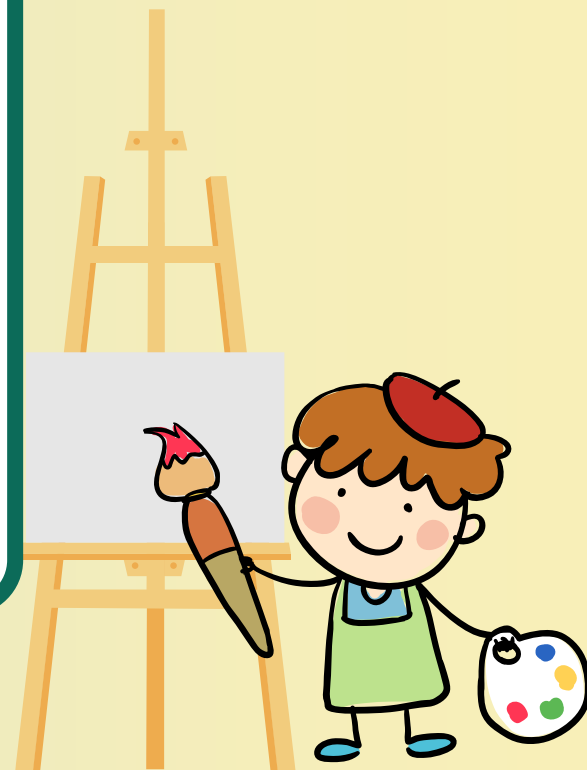


กิจกรรม ทักษะศิลปะถิ่นไหนเอ๋ย



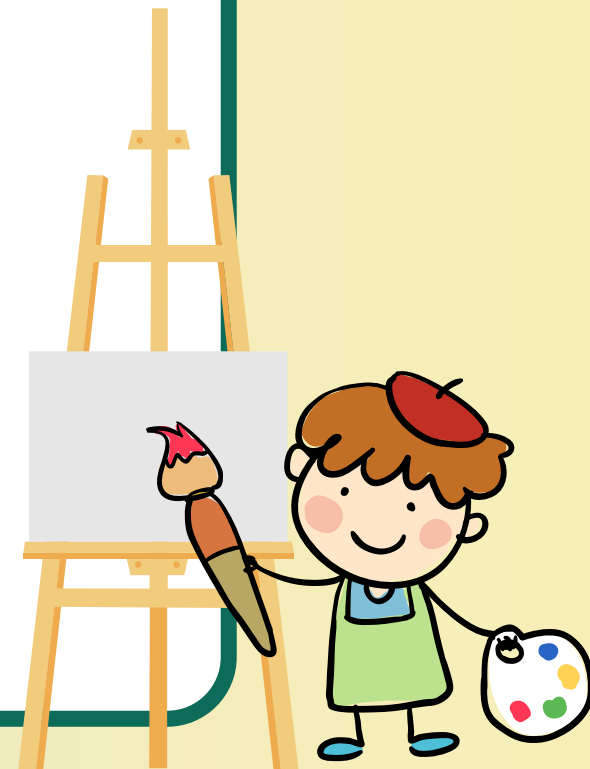
กิจกรรม ทักษะศิลปะถิ่นไหนเอ่ย

ให้นักเรียนช่วยกันแยกแยะว่างานงานศิลปะ
ที่เพื่อน ๆ เขียนบนกระดานนั้นเป็น
งานศิลปะของภาคใด



งานทัศนศิลป์ท้องถิ่นไทย

งานศิลปะในแต่ละท้องถิ่น จะมีลักษณะที่
แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมประเพณีและ
ความเป็นอยู่ของผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ และ
มีรูปแบบต่าง ๆ เช่น งานปั้น งานแกะสลัก
งานเขียนภาพ เป็นต้น



๑. ประเภทงานปั้น

เป็นผลงานศิลปะที่ต้องถื่นที่เราสามารถพบเห็นได้ทั่วไป โดยเฉพาะในวัดและในสถานที่สำคัญของแต่ละท้องถิ่นนั้น เช่น เครื่องปั้นดินเผาของ อ.ด่านเกวียน จ.นครราชสีมา เครื่องปั้นดินเผาที่เกาะเกร็ด จ.นนทบุรี



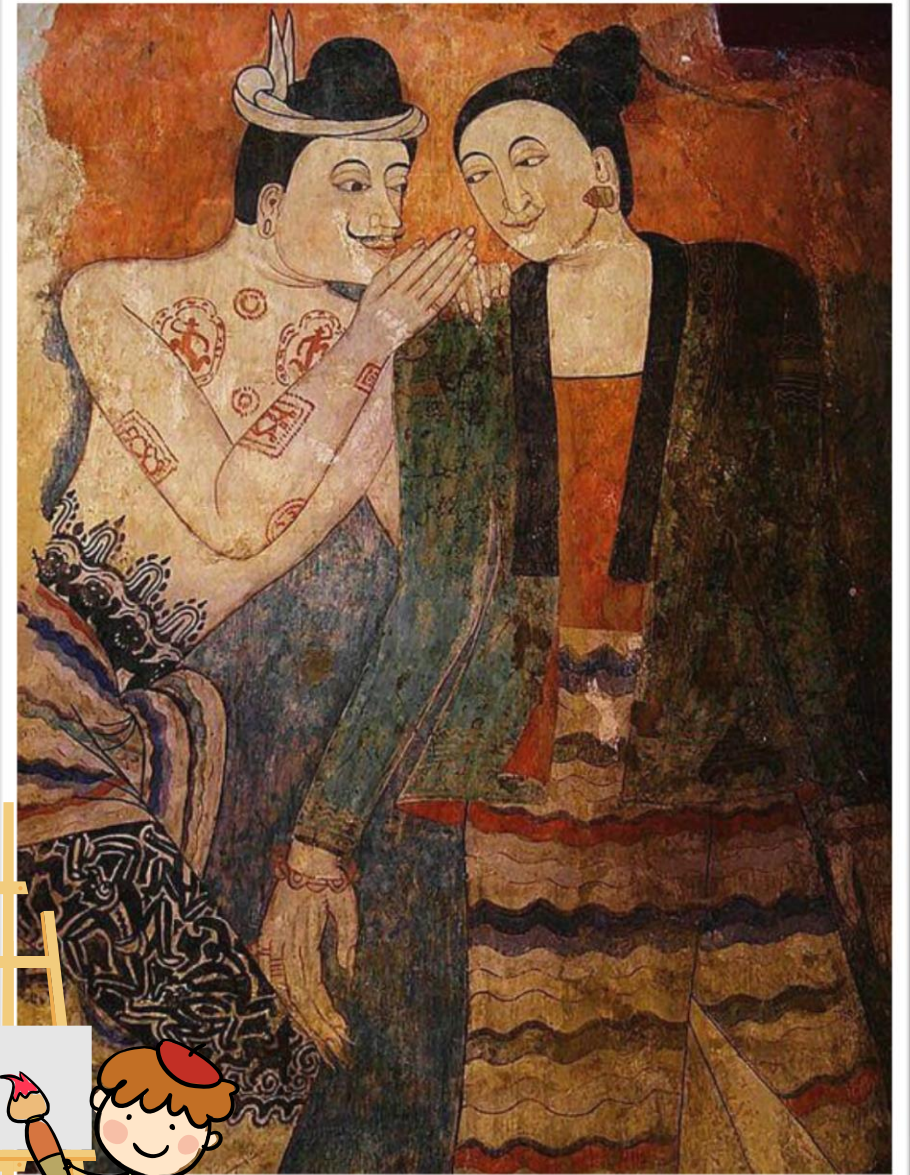
๒. งานแกะสลัก

งานแกะสลักที่พบในแต่ละท้องถิ่น จะมีความงดงามแตกต่างกัน ซึ่งงาน ศิลปะประเภทนี้ มักอยู่ในพวกของ ประดับตกแต่ง ของใช้ และสถานที่ บางแห่ง เช่น วัด บ้านเรือน เป็นต้น



๓. งานเขียนภาพ

งานศิลปะประเภทนี้มีอยู่มากมาย
ในท้องถิ่น เช่น ภาพเขียนผนังในวัด
ซึ่งแสดงลวดลายและเล่าเรื่องในท้องถิ่น
นั้น งานเขียนภาพบางท้องถิ่นสามารถ
ชื่อเสียงให้กับท้องถิ่นจนเป็นที่รู้จักกัน
ทั่วไป



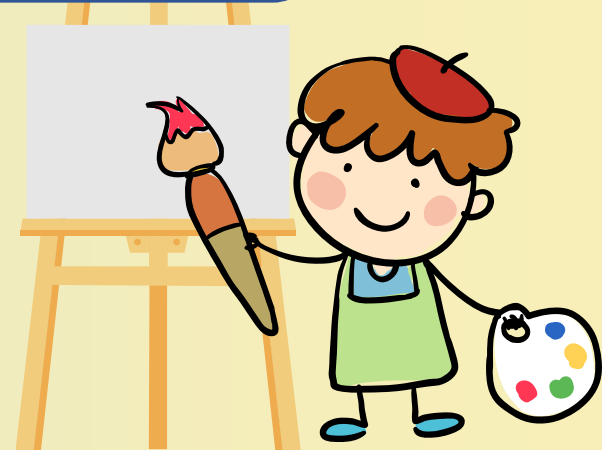
๔. เครื่องจักสาน

เป็นงานศิลปะที่แสดงให้เห็นถึง
ความสามารถของผู้คนในท้องถิ่นใน
การนำวัสดุต่าง ๆ มาทำเป็นเครื่อง
จักสาน ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะมีลักษณะ
และมีความสวยงามแตกต่างกันไป



คำถามชวนคิด

นักเรียนเคยพบเห็นงานทัศนศิลป์
ภาคอื่น ๆ หรือไม่ ?





ทัศนศิลป์ภาคเหนือ

ภาคเหนือเป็นท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมา
ยาวนาน และมีประเพณีวัฒนธรรม
หลากหลาย ดังนั้นมีแหล่งกำเนิดงานศิลปะ
อยู่มากมาย เช่น แหล่งทำร่มบ่อสร้าง และ
แหล่งผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา อ.สันกำแพง
จ.เชียงใหม่ แหล่งทำถ้วยชามตราไก่
จ.ลำปาง เป็นต้น





ภาพโดย Dean Moriarty จาก Pixabay

ทัศนศิลป์ภาคกลาง

ภาคกลาง แหล่งผลิตงานศิลปะ
ทางภาคกลางส่วนมากจะอยู่ในจังหวัด
รอบ ๆ กรุงเทพมหานคร แหล่งผลิตผลงาน
ศิลปะที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยุ้จักกันทั่วไป เช่น
ตุ๊กตาดินเผา อ.บางเสด็จ จ.พระนครศรีอยุธยา
 เป็นต้น

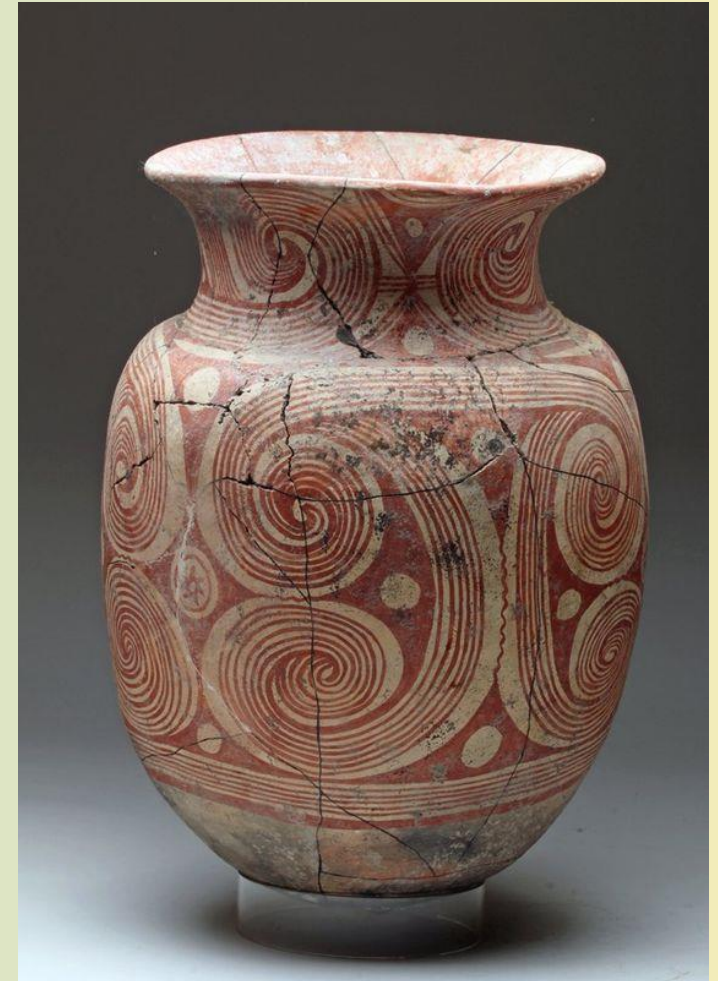




ภาพโดย Sasin Tipchai จาก Pixabay

ทัศนศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคอีสาน ในท้องถิ่นนี้ มีผลงานศิลปะ
อยู่หลายแห่งด้วยกัน บางแห่งก็มีชื่อเสียงเป็น
ที่รู้จักกันทั่วไป เช่นแหล่งทำเครื่องปั้นดินเผา
อ.หนองหาน จ.อุดรธานี เป็นต้น





เรือหางยาว 4 N.119
4558-2174
พิกัด: 13.08.18

เรือหางยาว N.115
พิกัด: 13.08.18

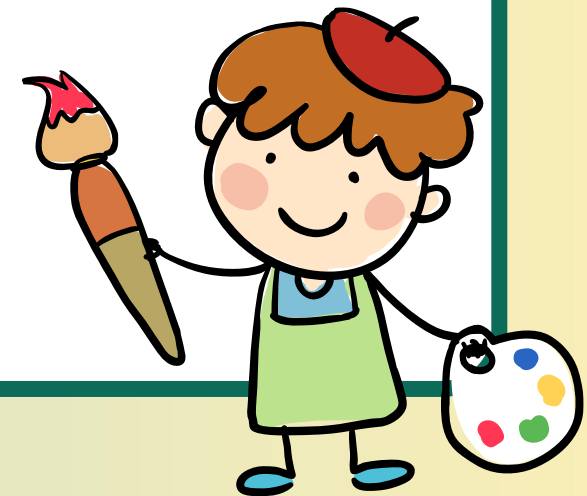
ทัศนศิลป์ภาคใต้

ภาคใต้ ผลงานศิลปะของท้องถิ่น
ภาคใต้ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอยู่หลาย
อย่าง เช่น การทำเรือกอลและ อ.ปะนาเระ
จ.ปัตตานี เป็นต้น



วิธีการอนุรักษ์ทัศนศิลป์ท้องถิ่น

๑. สนับสนุนผลงานศิลปะโดยการอุดหนุนผลิตภัณฑ์ที่เป็นผลงานศิลปะในท้องถิ่นตามความเหมาะสม
๒. ถ้ามีโอกาสควรศึกษาเรียนรู้วิธีการสร้างผลงานศิลปะในท้องถิ่นนั้น ๆ จากศิลปินในท้องถิ่น และเข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงผลงานศิลปะในท้องถิ่น
๓. เผยแพร่ผลงานศิลปะให้เป็นที่รู้จักแก่คนท้องถิ่นอื่น ๆ
๔. เห็นคุณค่าของผลงานศิลปะในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น



ทัศนศิลป์ภาคเหนือ

ภาคเหนือเป็นท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมา
ยาวนาน และมีประเพณีวัฒนธรรม
หลากหลาย ดังนั้นมีแหล่งกำเนิดงานศิลปะ
อยู่มากมาย เช่น แหล่งทำร่มบ่อสร้าง และ
แหล่งผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา อ.สันกำแพง
จ.เชียงใหม่ แหล่งทำถ้วยชามตราไก่
จ.ลำปาง เป็นต้น



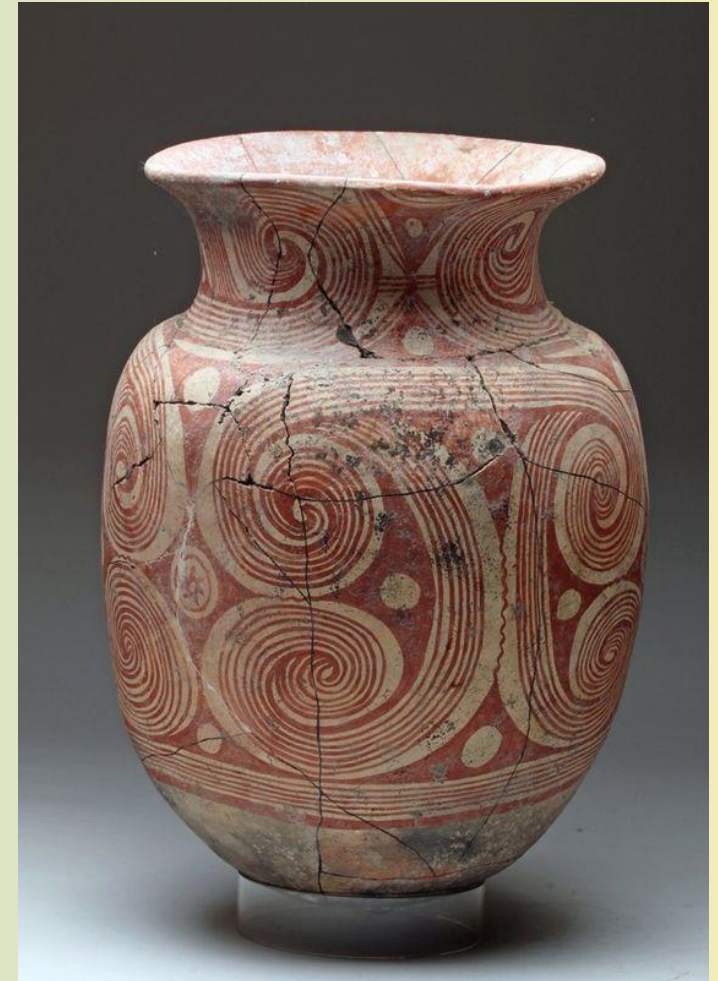
ทัศนศิลป์ภาคกลาง

ภาคกลาง แหล่งผลิตงานศิลปะ
ทางภาคกลางส่วนมากจะอยู่ในจังหวัด
รอบ ๆ กรุงเทพมหานคร แหล่งผลิตผลงาน
ศิลปะที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยุ้จักกันทั่วไป เช่น
ตุ๊กตาดินเผา อ.บางเสด็จ จ.พระนครศรีอยุธยา
 เป็นต้น



ทัศนศิลป์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคอีสาน ในท้องถิ่นนี้ มีผลงานศิลปะ
อยู่หลายแห่งด้วยกัน บางแห่งก็มีชื่อเสียงเป็น
ที่รู้จักกันทั่วไป เช่นแหล่งทำเครื่องปั้นดินเผา
อ.หนองหาน จ.อุดรธานี เป็นต้น



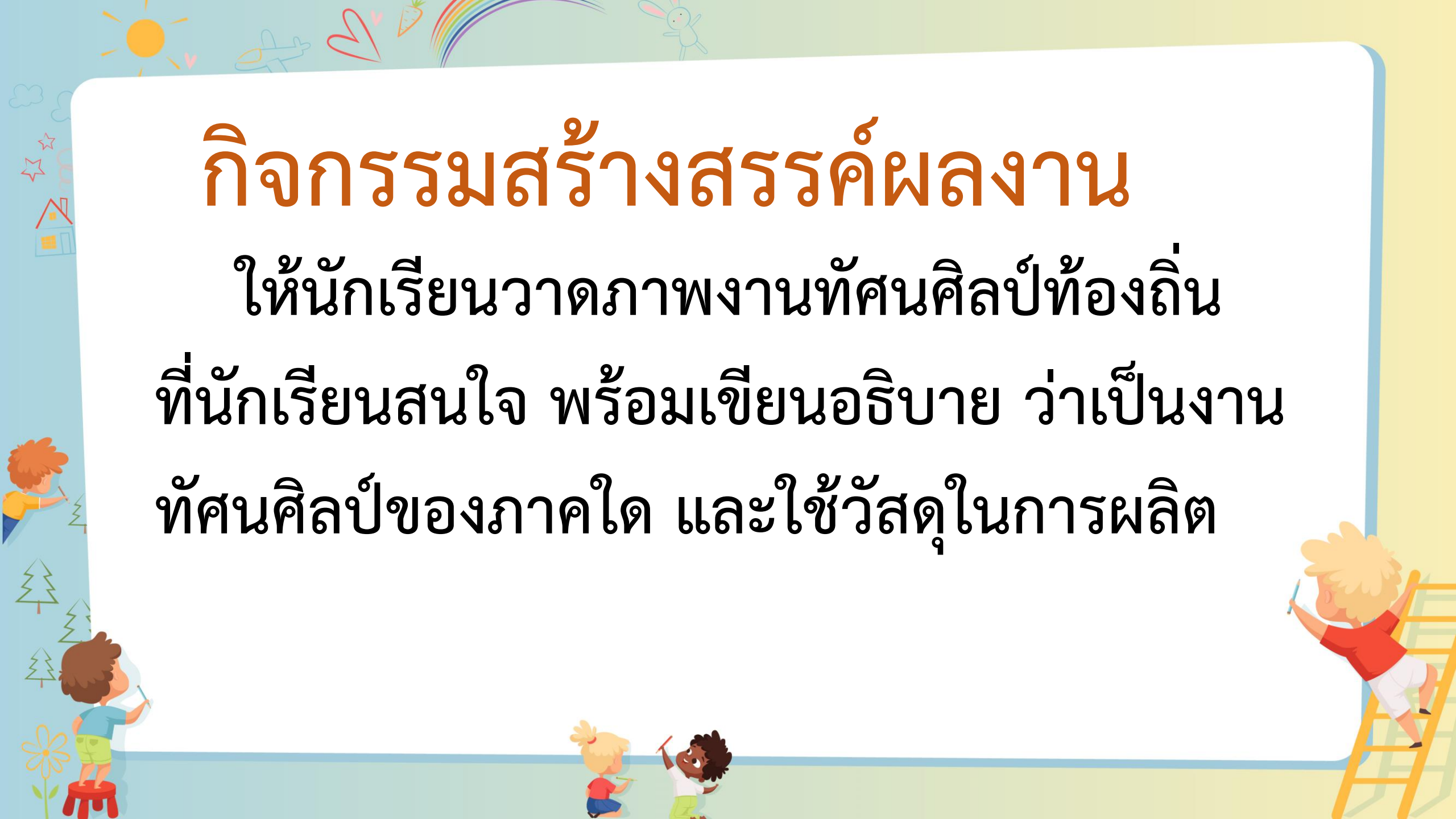
ทัศนศิลป์ภาคใต้

ภาคใต้ ผลงานศิลปะของท้องถิ่น
ภาคใต้ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอยู่หลาย
อย่าง เช่น การทำเรือกอลและ อ.ปะนาเระ
จ.นราธิวาส เป็นต้น



กิจกรรมสร้างสรรค์ผลงาน

ให้นักเรียนวาดภาพงานทัศนศิลป์ท้องถิ่น
ที่นักเรียนสนใจ พร้อมเขียนอธิบาย ว่าเป็นงาน
ทัศนศิลป์ของภาคใด และใช้วัสดุในการผลิต



ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

บทบาทนักเรียนปลายทาง

- นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เตรียมสมุดวาดเขียน ตีกรอบ เขียนชื่อ ชั้น เลขที่ให้เรียบร้อย
- ให้นักเรียนวาดภาพงานทัศนศิลป์ท้องถิ่นที่นักเรียนสนใจ พร้อมเขียนอธิบายว่าเป็นงานทัศนศิลป์ของภาคใด และใช้วัสดุในการผลิต
- นักเรียนนำเสนอผลงาน โดยบอกชื่อผลงาน เทคนิค แรงบันดาลใจ และความประทับใจ

บทบาทครูปลายทาง

- ครูให้นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเตรียมสมุดวาดเขียน ตีกรอบ เขียนชื่อ ชั้น เลขที่ให้เรียบร้อย
- ครูปลายทางควบคุมดูแลนักเรียนให้ตั้งใจสร้างสรรค์ผลงาน
- ครูให้คำแนะนำหลังจากนักเรียนนำเสนอผลงาน

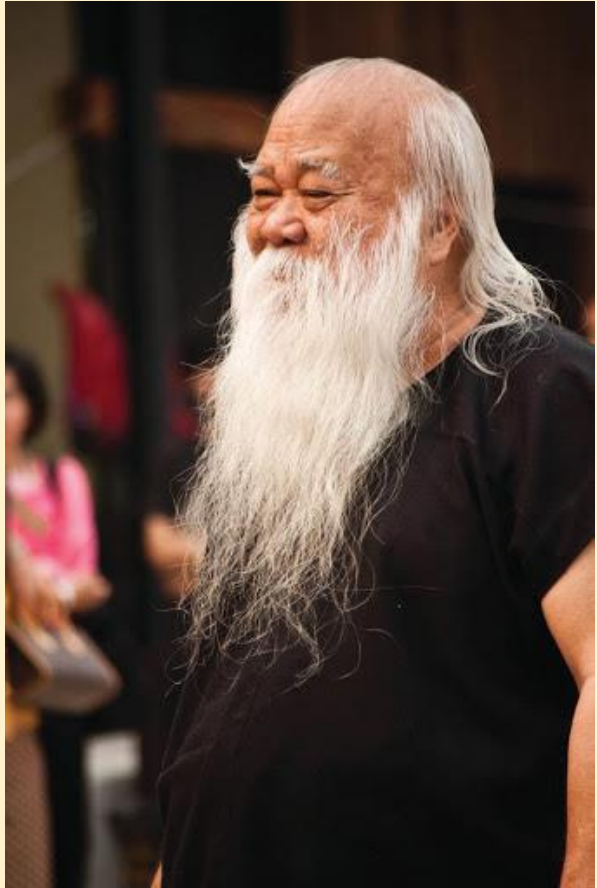


สรุปบทเรียน

ทัศนศิลป์ท้องถิ่นเป็นงานศิลปะที่มีความงามความเรียบง่ายจากฝีมือของชาวบ้านสร้างสรรค์ผลงานอันมีคุณค่าทางด้านความงาม และประโยชน์ใช้สอยตามสภาพของท้องถิ่น ซึ่งมีกำเนิดมาจากชีวิตจิตใจของประชาชน ทัศนศิลป์ท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเกิดควบคู่กับการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน ภายใต้อิทธิพลของชีวิตความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อและความจำเป็นของสภาพท้องถิ่น เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน



คำคมศิลปะประจำสัปดาห์



“ศิลปะไม่ได้มีไว้ให้เข้าใจ
แต่มีไว้ให้รู้สึก”

อ.ถวัลย์ ดัชนี



บทเรียนครั้งต่อไป

สาระ ดนตรี- นาฏศิลป์

เรื่อง ภาษาทำนาฏศิลป์



สิ่งที่ต้องเตรียมครั้งต่อไป
ปฏิบัติกิจกรรมตามต้นทาง



